Eduskunnan maatalousjaosto

VIITE **Lausuntopyyntö 9.10.2020**
ASIA **Lausunnon antaminen aiheesta HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021**

Kalatalouden Keskusliitto kiittää lausumismahdollisuudesta. Keskitymme lausunnossamme Maa- ja metsätalousministeriön hallinonalaan ja luonnonvaratalouteen (momentti 30.40). Toteamme esityksestä 2021 talousarvioksi seuraavaa:

Kalatalousalan jatkuvuuden kannalta tärkein momentti on 30.40.51 – kalatalouden edistäminen. Talousarvioesityksessä 2020 momentille 30.40.51 esitetään hieman suurempaa summaa, 9,4 miljoonaa euroa kuin kuluvana vuonna (9,161 miljoonaa). Kalastonhoitomaksujen kertymä on jäänyt kuluvaa vuotta lukuun ottamatta jatkuvasti useita miljoonia euroja nykyistä kalastuslakia valmistellessa arvioidusta tasosta. Korona-viruksen vaikutuksesta suomalaisten luontoharrastukset, mukaan lukien kalastus ovat lisääntyneet ja kalastonhoitomaksuja on lunastettu tänä vuonna aiempaa enemmän. Kalastuslain mukaisesti rahoituksen kasvu tulee näkymään vuoden 2022 budjetissa.

Kalastonhoitomaksujen lunastaneiden määrän kasvu tänä vuonna ei muuta sitä perusasetelmaa, että merkittävä osa kalastajista, eli 65 vuotta täyttäneet ovat järjestelmän vapaamatkustajia ja heidän suhteellinen osuutensa kalastajista tulee jatkossa kasvamaan. Ilman maksuvelvollisuuden laajentamista itse itsensä rahoittavan kalatalousalan toimintarahat tulevat jatkossa väistämättä kääntymään taas laskusuuntaan.

Kalastuslain käytäntöön soveltamisen ja sen tavoitteiden toteutumisen kannalta tärkeä kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnittelu sai koronan johdosta jatkoaikaa vuoden 2021 loppuun asti. Suunnitelmien tulisi olla parhaaseen mahdolliseen tietoon perustuvia, mutta sekä kalatalousalueiden toimintaan että käyttö- ja hoitosuunnitteluun varatut määrärahat momentille 30.40.51 ovat olleet aiemmin ja ovat edelleen pahasti alimitoitettuja kalastonhoitomaksukertymän pienuuden takia.

Kalastonhoitomaksukertymän pienuuden takia myöskään yleiskalastusoikeuksien käytöstä vesienomistajille maksettavat korvaukset eivät ole nykyisen kalastuslain voimassaoloaikana kertaakaan nousseet kalastuslain valmisteluasiakirjoihin merkitylle tasolle. Yhteenlaskettu vajekertymä tavoitetasoon on vuoteen 2020 mennessä ylittänyt jo neljä miljoonaa euroa ja vaje on talousarvioesityksen mukaan edelleen kasvamassa ensi vuonna.

Korvausvajeen vuoksi vesienomistajilla on entistä rajallisemmat mahdollisuudet tukea taloudellisesti kalatalousalueen tutkimus- ja seurantahankkeita, valvontaa, paikallisia kunnostuksia sekä maksaa sirpaleisten vesien korkeita yhdistämistoimituskustannuksia. Nykyisessä tilanteessa kaikkiin näihin pitäisi kuitenkin tehdä merkittäviä lisäpanostuksia.

Helsingissä 22. päivänä lokakuuta 2020

Vesa Karttunen
Toiminnanjohtaja